

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/307/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1714211084
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2017:1714211084.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Adely Unčovskej, v právnej veci navrhovateľky: Q. Á., G.. P., nar. X.X.XXXX, bytom T. XXXX/XXA, Š., zast. JUDr. Peter Múčka, advokát, so sídlom Hlboká cesta 1719/4, Šamorín, proti mužovi, ktorého otcovstvo má byť určené: G. X., nar. XX.XX.XXXX, Y. XXXX/XX, L., o určenie otcovstva k maloletej Q. P., nar. XX.X.XXXX a o úprave práv a povinností rodičov k maloletej, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, pracovisko Šamorín, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 6.2.2017, č.k. 8C/303/2014-83, jednomyseľne takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd prvej inštancie zaviazal otca prispievať na výživu maloletej s účinnosťou od 1.2.2017 sumou 80 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky a vo výroku, ktorým určil ročné výživné za obdobie do 5.11.2014 do 31.1.2017 v sume 2 080 eur a povolil ho povoliť otcovi zaplatiť v splátkach vo výške 20 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, s tým že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom :

- a) určil, že Q. P., dátum narodenia XX.X.XXXX, je dcérou otca G. X., narodeného XX.XX.XXXX a matky Q. Á., narodenej X.X.XXXX.
- b) maloletú Q. P. zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že navrhovateľka bude maloletú zastupovať a spravovať jej majetok.
- c) otca zaviazal prispievať na výživu maloletej s účinnosťou od 1.2.2017 sumou 80 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.
- d) ročné výživné za obdobie do 5.11.2014 do 31.1.2017 v sume 2080 eur povolil otcovi zaplatiť v splátkach vo výške 20 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, s tým že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.
- e) žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie právne rozhodnutie odôvodnil ust. § 24 ods.1, § 36 ods.1, § 62 ods. 1,2,3,4,5, § 75 ods.1, § 94 ods.1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), § 108 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“) a vecne tým, že na základe Znaleckého posudku č. 11/2016 mal jednoznačne za preukázané, že otcom maloletej Q. P. je G. X.. Nakoľko mal za preukázané, že maloletá Q. P. sa od narodenia nachádza v osobnej starostlivosti matky, zveril ju do osobnej starostlivosti matky, s tým že matka ju bude zastupovať a spravovať jej majetok. Pri určovaní výšky výživného prihliadol na tvrdenie matky maloletej, že výdavky na stravu maloletej dosahujú mesačne sumu cca 100 eur, šatstvo dostáva od známych, ako aj skutočnosť, že maloletá je v domácej

starostlivosti, nenavštevuje škôlku. Na strane otca pri určovaní výživného zohľadnil skutočnosť, že jeho mesačný príjem je vo výške 152 eur (invalidný dôchodok), mesačné výdavky cca 29 eur, nakoľko žije s babkou. Skutočnosť, že dňom 1.2.2017 otec dohodou ukončil pracovný pomer, posúdil na strane otca ako zbavenie sa zamestnania, bez dôležitého dôvodu. Vzhľadom k uvedenému ustálil výšku výživného na maloletú od 1.2.2017 sumou 80 eur mesačne, na platenie ktorého zaviazal otca. Zároveň v súlade s návrhom matky uložil otcovi zaplatiť zročné výživné aj za obdobie od podania návrhu t.j. od 5.11.2014 do 31.1.2017, a to celkom vo výške 2 080 eur, formou pravidelných mesačných splátkach. Styk otca s maloletou neupravil, nakoľko matka maloletej a otec styk upraviť nežiadali.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s ust. § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak zákon neustanovuje inak.

4. Proti výrokom rozhodnutia týkajúcich sa vyživovacej povinnosti podal v zákonnej lehote odvolanie otec, a to z dôvodu že ho nepovažoval za vecne správny. Namietal, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nezodôvodnil presvedčivo a nevysporiadal sa v celom rozsahu s dôvodmi, na základe ktorých takto rozhodol. Namietal aj zmatečnosť rozhodnutia, nakoľko z jeho odôvodnenia nebolo zrejším, prečo súd prvej inštancie jedným výrokom určil výživné od 1.2.2017 v sume 80 eur mesačne a ďalším výrokom mu uložil povinnosť zaplatiť zročné výživné za obdobie od 5.11.2014 do 31.7.2017 v sume 2 080 eur v splátkach. Mal za to, že tieto výroky si vzájomne odporujú. Uviedol, že súd prvej inštancie pri určení zročného výživného nevzhladol na skutočnosť, že od 12.8.2012 do 1.11.2016 bol poberateľom invalidného dôchodku, ako aj na skutočnosť, že v čase narodenia maloletej do 18.6.2015 bol žiakom Strednej odbornej školy pre žiakov s telesným postihnutím na Mokrohájskej 1 v Bratislave. Následne v období od 2.11.2016 pracoval v Tesco Pezinok ako predavač, pričom od 10.1.2017 do 2.2.2017 bol práceneschopný a dňom 1.2.2017 ukončil pracovný pomer s Tesco-m. Aktuálne je od 7.2.2017 zamestnaný v spoločnosti Ko-Ma-Co-Sk, s.r.o. na dobu určitú do 31.1.2018, ako predavač s príjmom cca 330 eur. Mal za to, že súd prvej inštancie pri určení výživného nezohľadnil jeho schopnosti a možnosti. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že sa bez vážneho dôvodu zbavil zamestnania v Tesco Pezinok, keďže dôvodom skončenia pracovného pomeru boli jeho zdravotné dôvody. Namietal, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie ohľadne schopností a možností matky maloletej, nakoľko nie je zjavné kedy sa vydala, aký je jej príjem, príjem jej manžela, či pracuje a aký má príjem, aké sú náklady na maloletú. Poukázal aj na to, že z obsahu zápisníc vyplýva, že matka sa o maloletú ani osobne nestará. Vzhľadom k uvedenému žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

5. Matka sa k odvolaniu otca nevyjadrila.

6. Kolízny opatrovník maloletej podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 12.9.2017 súdu oznámil, že vo veci starostlivosti o maloletú Q. P., nar. XX.X.XXXX bolo na Okresnom súde v Dunajskej Strede na návrh starej matky maloletej Z. P. rod. Y., začaté konanie o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Vo veci nebolo právoplatne rozhodnuté. Maloletá Q. P. je dlhodobo v osobnej starostlivosti starej matky Z. P., nakoľko matka nie je schopná zabezpečiť dieťaťu vhodné výchovné prostredie.

7. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom podaného odvolania (§ 65, § 66 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, a nie je viazaný odvolacími dôvodmi, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 470 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a podľa § 65, § 66 v spojení s § 395 C.m.p. dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné. Odvolací súd prihliadnúc na obsah odvolania otca ustálil, že predmetom odvolacieho prieskumu je jednak výrok v časti zročného výživného ako aj výrok týkajúci sa bežného výživného na maloletú. Vzhľadom k uvedenému predmetom odvolacieho prieskumu nebol výrok o určení otcovstva k maloletej, výrok o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, o zastupovaní maloletej a spravovaní majetku maloletej. Vychádzajúc z ustanovení Civilného mimosporového poriadku a s prihliadnutím na to, že odvolaním napadnutá časť rozhodnutia sa týka výlučne úpravy práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu, odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia používa termíny „matka a otec“, namiesto termínov „navrhovateľka a muž, ktorého otcovstvo má byť určené“ uvedených v záhlaví rozhodnutia.

8. Podľa § 1 C.m.p. podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

9. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 110 C.m.p. s konaním o určenie otcovstva je spojené konanie o výchove a výžive maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

12. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

13. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

15. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

18. Podľa čl. 6 C.m.p. súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí.

19. V citovanom článku sú vyjadrené dva základné princípy mimosporového konania, ktorými sú princíp oficiality a princíp vyšetrovací. Prvý princíp oficiality akceptuje verejný záujem na poskytnutí ochrany účastníkom mimosporového konania. Na jeho základe je súd povinný zisťovať skutočný stav danej veci, nie len skutkový stav tvrdený účastníkmi. Úmyslom takto poskytovanej ochrany v mimosporovom konaní je zistenie čo možno najúplnejšieho a najobjektívnejšieho stavu právnej veci a vyvedenie konkrétnej formy ochrany. Druhý princíp vyjadrený v čl.6 je princíp vyšetrovací, ktorý s prvým princípom funkčne súvisí. Pojmovým znakom vyšetrovacieho princípu je obmedzenie procesnej zodpovednosti účastníkov konania vo vzťahu k dokazovaniu a presunutie dôkaznej iniciatívy na súd.

20. Odvolací súd z obsahu predloženého spisu zistil, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o určení výživného na maloletú, nepostupoval dôsledne v súlade s princípmi mimosporového konania. V prejednávanej veci súd prvej inštancie riadne nezistil skutkový stav, keď svoje rozhodnutie založil len na vyjadrení otca a vyjadrení matky a potvrdení o príjme otca zo dňa 12.1.2017. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia síce vyplýva, že súd prvej inštancie vo veci vykonal ako dôkaz aj výsluch matky a otca, avšak zo zápisnice z pojednávania zo dňa 6.2.2017, riadne vykonanie uvedeného dôkazu odvolací súd nemal za preukázané. Dôvodným sa tak javia námietky otca, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v napadnutej časti riadne nezodôvodnil a z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ani nevyplýva, na základe akých dôkazov dospel k určení výšky bežného a zročného výživného na

maloletú. Odvolací súd dáva do pozornosti, že v spisovom materiáli sa okrem vyjadrenia otca (čl. 17,18) a potvrdenia o jeho príjme zo dňa 12.1.2017 nenachádzajú žiadne listiny preukazujúce schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca, odôvodňujúce správnosť záverov súdu prvej inštancie v časti priznania výživného v sume 80 eur. Súd prvej inštancie bol povinný sám zisťovať skutočný stav danej veci, nie len skutkový stav tvrdený účastníkmi, a to nielen vo vzťahu k osobe povinnej výživným ale aj vo vzťahu k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom na strane matky, ako i vo vzťahu k zisťovaniu odôvodnených potrieb maloletej. Vzhľadom k uvedenému možno považovať rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti za predčasné.

21. Dôvodnou je i odvolacia námietka otca vo vzťahu k zmatečnosti výrokov v časti určenia výživného a v časti zročného výživného na maloletú. Vychádzajúc z ust. Zákona o rodine, až na základe rozhodnutia o povinnosti platiť výživné vzniká povinnému (otcovi) povinnosť prispievať na výživu maloletej. Preto, ak súd prvej inštancie túto povinnosť určil otcovi od 1.2.2017, priznanie zročného výživného od 5.11.2014 do 31.1.2017 nemá oporu v rozhodnutí a nie je dôvodným. V súvislosti s uvedeným nemožno opomenúť ani skutočnosť, že súd prvej inštancie výšku zročného výživného priznal opäť bez vykonania potrebného dokazovania, preto i v tejto časti je rozhodnutie nepreskúmateľné. Uvedeným nesprávnym postupom tak súd prvej inštancie znemožnil realizáciu procesných práv otca do takej miery, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nie je možné odstrániť v konaní pred odvolacím súdom.

22. Odvolací súd tak konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti nespĺňa zákonné náležitosti predpísané v § 220 ods. 2 C.s.p., nakoľko v ňom absentujú dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil, a z toho vyplývajúci jednoznačný a nepochybný záver o určenej výške výživného a o dôvodnosti priznania zročného výživného. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je aj vo vzťahu k námietkam otca možné konštatovať, že odvolaním napadnuté rozhodnutie vo výroku o určenej výške výživného a zročnom výživnom uvedeným požiadavkám nevyhovuje a námietky otca sú dôvodné, čím je zároveň naplnený dôvod pre zrušenie prvoinštančného rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. a čiastočne podľa § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p..

23. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) C.s.p. zrušil, pretože jeho nepreskúmateľnosťou došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Úlohou prvoinštančného súdu bude pri ďalšom prejednaní veci riadne vypočúť matku a otca, preskúmať schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov od dňa určenia povinnosti prispievať na výživu maloletej (5.11.2014), s prihliadnutím na argumentáciu otca v odvolaní, na strane oprávneného dieťaťa skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, rovnako s prihliadnutím na deň určenia povinnosti prispievať na výživu maloletej a prípadne vykonať ďalšie potrebné dokazovanie na zistenie skutočného stavu veci. Súd prvej inštancie musí pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa prihliadať aj na skutočnosti vyplývajúce z vyjadrenia kolízneho opatrovníka zastupujúceho záujmy maloletej v konaní z ktorých vyplýva, že na Okresnom súde Dunajská Streda prebieha konanie o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

24. V novom rozhodnutí o veci súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov konania (§ 396 ods.3 C.s.p.).

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon

pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).